

Danmark betragtes ude i verden som en nation, der om nogen står for respekten for menneskerettigheder. Danmark er den eneste nation hidtil, der har erklæret politik for oprindelige folkeslag, oven i købet en politik, som hele Folketinget står bag. Jeg tænker på den dagsorden, Tinget i enighed vedtog tilbage i 1993 om støtte til oprindelige folkeslag.

Skræller man hele Thuledebatten ned til de retmæssige krav og ønsker, som man fra Grønlands side har fremsat, må den fællesudtalelse, som blev resultatet af et møde mellem det grønlandske landstyre, det grønlandske Landstings sikkerheds- og udenrigspolitiske udvalg og Avanersuup Kommunia, Thule Kommune – underskrevet den 3. august 1995 af landsstyreformanden, formanden for udvalget og borgmesteren – gælde i de fremtidige politiske drøftelser.

Det gøres i denne fællesudtalelse gældende, at den danske stat anlægger og driver en lufthavn i kommunen og derved endeligt frigør lokalbefolkningen for afhængighed af militærbasen.

For det andet at den danske stat fremover yder støtte til udviklingen i kommunen i form af et økonomisk tilskud til en udviklingsfond.

Endvidere at den bebudede videnskabelige undersøgelse ikke udsættes for politiske begrænsninger, og at de grønlandske krav over for den danske regering omkring en kritisk gennemgang af 1951-aftalen, altså forsvarsaftalen mellem Danmark og USA, opfyldes.

Thulesagen er langt fra færdig. Vi venter med spænding på den høring, der finder sted i den kommende weekend, og ikke mindst med større spænding og forventning på resultaterne af sommerens mange tilkendegivelser.

Otto Steenholdt (V):

Dette års største og alvorligste politiske begivenhed i rigsfællesskabet var utvivlsomt Thulesagen, som jo har flere aspekter. Sagen blev nævnt – under punktet eventuelt – under Det Udenrigspolitiske Nævns møde den 29. juni.

Udenrigsministeren og statsministeren havde nok håbet på, at denne oplysning, der blev betegnet som gammel – en uinteressant og afsluttet sag – ikke udløste en sådan debat i Grønland og i Danmark, som vi har oplevet i de seneste måneder. Men de skønnede forkert. Sagen hørte ikke under punktet eventuelt.

Det her er en sag med de alvorligste perspektiver for de dansk-grønlandske relationer, og det er godt, at sagen rejste en sådan debat.

Regeringen forsøgte at skyde skylden og ansvaret på afdøde statsminister H.C. Hansen, men det var igen et fejlskøn. Det var ikke den berømte socialdemokratiske politiker H.C. Hansen, der traf denne aftale med amerikanerne. Det var Danmarks statsminister, der indgik aftalen. Derfor ligger ansvaret på den til enhver tid værende danske regering.

Det er i øvrigt aldrig smart at gøre en afdød mand ansvarlig.

Det er alvorligt nok, at hele den danske befolkning bliver ført bag lyset i denne sag. Men det er nærmest utilgiveligt, at den mest berørte og udsatte del af befolkningen, den grønlandske, simpelt hen blev ignoreret. Det er et af aspekterne i denne sag, ja, måske det alvorligste. Den grønlandske befolkning blev ignoreret. Hvornår sker det næste gang?

Jeg vil gerne sige til statsministeren, at det er mit håb, at de nu førte forhandlinger mellem Grønlands landsstyre og den danske regering bl.a. må resultere i, at der skabes garantier for, at det tillidsfulde samarbejde i rigsfællesskabet bliver kendemærket i det fremtidige politiske samarbejde Grønland og Danmark imellem.

Afsløringen af, at der har været stationeret atomvåbenbærende missiler i Thule, og at overflyvninger af B-52 fly med brintbomber om bord har fundet sted også efter flystyrtet i Thule i 1968, har rystet det ganske Grønland. Vi havde ellers stolet på forsikringerne om, at der ikke måtte være atomvåben på dansk territorium.

Vi venter spændt på resultaterne af de undersøgelser, som skal foregå gennem DUPI. Vi venter spændt på, hvad forhandlingerne mellem Grønlands landsstyre og den danske regering vil ende med.

På et punkt giver forhandlingerne mellem statsministeren og landsstyreformanden imidlertid grund til bekymring. Jeg tænker her på det meget vigtige aspekt af sagerne, som drejer sig om Thulebefolkningens stilling. For at fremskynde placeringen af atomvåbnene på stedet blev Thulebefolkningen tvangsforflyttet et par hundrede kilometer længere nordpå. Hverken Grønlands landsråd eller Thulebefolkningen blev spurgt. Det var en klar overtrædelse af menneskerettighederne.

Jeg skæmmes kolossalt ved at læse den såkaldte officielle rapport fra en dansk inspektør i Thule, som rapporterede, at polareskimoerne med vilje drog nordpå, fordi de var bange for, at deres levevej, fangst, blev forstyrret af den amerikanske base. Det er en troværdig forklaring for